

Viestintä- ja kieliopintoja koskevia käytäntöjä lukuvuosina 2017–2018 ja 2018–2019

Tähän dokumenttiin kootut kielikeskuksen johtajan opintoasioita koskevat päätökset ja muut ohjeistukset tarkentavat kielikeskuksen viestintä- ja kieliopintojen opetussuunnitelmaa lukuvuosille 2017–2018 ja 2018–2019 ja ohjaavat omalta osaltaan sen toimeenpanoa. Kielikeskuksen johtaja on hyväksynyt koosteen päätöksellään 15.6.2017.

Perustutkintojen viestintä- ja kieliopinnot

Alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon kuuluvasta suomen, ruotsin ja vieraan kielen taidosta määrätään [valtioneuvoston asetuksessa yliopistojen tutkinnoista](#) (794/2004). Tampereen yliopiston [johtosäännön](#) 5 §:n mukaan kielikeskuksen tehtävänä on "vastata yliopiston tutkintoihin sisältyvästä tai muutoin tarpeellisesta kotimaisten ja vieraiden kielten kieli- ja viestintätaitojen opetuksesta."

Kielikeskus suunnittelee ja toteuttaa Tampereen yliopiston tutkintojen viestintä- ja kieliopinnot yhteistyössä tiedekuntien kanssa. Nyt voimassa olevan opetussuunnitelman mukaan alempiin korkeakoulututkintoihin kuuluu yleisimmin 15 opintopistettä suomen, ruotsin ja yhden vieraan kielen opintoja.

Suomen kielen opintoja suoritetaan yhteensä 5 opintopistettä, joista puheviestinnän opintojakson laajuus on 2 opintopistettä ja tieteellisen kirjoittamisen opintojakson 3 opintopistettä.

Vieras kieli (4 op) voi olla englanti, espanja, ranska, saksa tai venäjä tai tiedekunnan dekaanin päätöksellä jokin muu vieras kieli. Vaadittava taitotaso on eurooppalaisen viitekehyksen asteikolla englannin kielessä B2 ja muissa vieraissa kielissä B1.

Edellä mainittujen opintojen lisäksi kandidaatin tutkintoon kuuluu valinnainen opintojakso (2 op) suomessa, ruotsissa tai jossain vieraassa kielessä.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkintoon kuuluu englannin kielen lisäksi jokin toinen vieras kieli (espanja, kiina, ranska, saksa tai venäjä) vähintään taitotasolla A2. Lääketieteen lisensiaatin tutkintoon kuuluu yhteensä 8 opintopistettä suomen, ruotsin ja englannin kielen opintoja.

Kauppätieteiden maisterin tutkintoon kuuluu 10 opintopistettä viestintä- ja kieliopintoja: puheviestinnän opintojakso 2 op, englannin tai ruotsin syventävä opintojakso 4 op ja kandidaatin tutkintoon kuuluvan toisen vieraan kielen seuraavan tason opintojakso.

Kansainvälisissä maisteriohjelmissä järjestettäviin maisterin tutkintoihin kuuluu 5 opintopistettä englannin kieltä ja yleensä myös suomen kieltä 3 opintopistettä.

Tutkintoihin kuuluvien viestintä- ja kieliopintojen suositeltu suoritusjärjestys sekä niiden tavoitteet, rakenteet ja sisällöt sekä arviointiperusteet on kuvattu kielikeskuksen [opinto-oppaassa](#). Opettajat antavat kurssikohtaiset suoritusohjeet ja muun tarvittavan ohjeistuksen opetuksen yhteydessä. Ohjeet perustuvat Tampereen yliopiston opintojen [arviointisääntöön](#).

Vapaasti valittavat viestintä- ja kieliopinnot

Tutkintoon kuuluvien viestintä- ja kieliopintojen lisäksi opiskelija voi suorittaa vapaasti valittavia viestintä- ja kieliopintoja espanjan, kiinan, ranskan, saksan tai venäjän kielissä. Näiden kielten opetus alkaa alkeista ja etenee muissa paitsi kiinan kielessä tutkintoon soveltuvalla B1-tasolle saakka.

Tarjolla on myös 15 opintopisteen laajuinen Intercultural Communication Studies –kokonaisuus sekä latinan kielen alkeiskurssi. Vapaasti valittavat viestintä- ja kieliopinnot on kuvattu kielikeskuksen [opinto-oppaassa](#).

Kursseille ilmoittautuminen ja valintakriteerit

Kaikille viestintä- ja kieliopintojen kursseille ilmoitetaan sähköisesti NettiOpsussa. Kurssien ajat ja paikat selviävät kielikeskuksen [opetusohjelmasta](#). Syyslukukauden opetusohjelma julkaistaan saman vuoden toukokuussa ja kevätlukukauden ohjelma edellisen vuoden joulukuussa.

Englannin, ruotsin, puheviestinnän ja tieteellisen kirjoittamisen ryhmiin valitaan 20 opiskelijaa / ryhmä. Ryhmässä tulee olla vähintään 14 tutkinto-opiskelijaa, jotta se järjestetään.

Espanjan, kiinan, latinan, ranskan, saksan ja venäjän kielten A1-A2-tason ryhmiin valitaan 30 opiskelijaa / ryhmä. Ryhmässä tulee olla vähintään 20 tutkinto-opiskelijaa, että se järjestetään.

Kurssille hyväksytyin opiskelijan tulee olla läsnä ryhmän ensimmäisessä kokoontumisessa tai ilmoittaa pakottavasta esteestä tai kurssipaikasta luopumisesta opettajalle. Jos opiskelija on ilmoittamatta pois ryhmän aloituskerralta, hän menettää kurssipaikkansa, ja kurssi tallennetaan hylätyksi opiskelijan opintosuoritusrekisteriin.

Jonoon valittu opiskelija voi tulla ryhmän ensimmäiseen kokoontumiseen katsomaan, jääkö ryhmään vapaita paikkoja. Vapaat paikat jaetaan paikalla olevien jonottajien kesken jonolistan mukaisesti. Verkkokurssien jonottajat saavat tiedon vapaista paikoista sähköpostitse.

Opiskelijoiden valitseminen kursseille (= etusijajärjestys)

Tampereen yliopiston [tutkintosäännön](#) 18. §:n mukaan ”opetusryhmät mitoitetaan siten, että opiskelijat pääsevät opinto-oikeutensa edellyttämiin opintoihin ja pystyvät etenemään opinnoissaan esteettä opetussuunnitelman mukaisesti 16. § 2 momentissa kuvatulla tavalla.” Tutkintosäännön 23 §:n mukaan opiskelijat otetaan opetusryhmiin yhdenmukaisin perustein, jos ryhmiin ei voida ottaa kaikkia niihin ilmoittautuneita opiskelijoita.

Edellä mainitut koskevat tutkintosäännön 1. §:n mukaan soveltuvin osin myös kielikeskusta. Kielikeskuksen johtaja on 30.11.2012 päättänyt opiskelijoiden valinnasta kielikeskuksen kursseille seuraavasti:

”Tutkintoihin kuuluvat englannin, ruotsin sekä suomen kielen tieteellisen kirjoittamisen ja puheviestinnän kurssit sekä kaupallisen saksan kurssit järjestetään yksiköittäin tai tutkinnoittain, ja ao. yksiköiden / tutkintojen opiskelijoilla on etusija ryhmiin. Edellä mainittuja ryhmiä pyritään järjestämään riittävästi uusien opiskelijoiden vuotuisen sisäänottoon nähden ja käytettävissä olevien voimavarojen mukaisesti. Opiskelijat valitaan ryhmiin pääsääntöisesti suoritettujen kokonaisopintopistemäärän perusteella, jos ei tieteenalayksiköiden kanssa ole sovittu muusta menettelystä.

Myös ns. vapaasti valittavien kieliopintojen ryhmien opiskelijoiden valintakriteerinä on opiskelijan kokonaisopintopistemäärä. Koska tarjottavien ryhmien määrää on jouduttu vuosien aikana vähentämään, KTK- ja KTM-tutkintojen opiskelijoille annetaan kevätlukukaudesta 2013 alkaen etusija espanjan, kiinan, ranskan ja venäjän kielten kaikkiin ryhmiin sekä saksan kielen niihin ryhmiin, joiden suoritukset soveltuvat kyseisen tutkintojen toisen vieraan kielen opinnoiksi. KTK- ja KTM-tutkinnot ovat Tampereen yliopistossa ainoat tutkinnot, johon vaaditaan vähintään kahden vieraan kielen opintoja.”

Edellä kuvattuja valintaperiaatteita on myöhemmin tarkennettu niin, että ne opiskelijat, jotka ovat ilmoittautuneet opintojaksolle, jota vastaavaa suoritusta heillä ei vielä ole opintosuoritusrekisterissä, ovat etusijalla kyseiseen ryhmään. Lisäksi pyritään siihen, että mahdollisimman moni eri opiskelija voisi opiskella espanjaa, kiinaa, ranskaa, saksaa tai venäjää kielikeskuksessa.

Valinnat Tampereen yliopiston kielikeskuksen espanjan, kiinan, ranskan, saksan ja venäjän kielen kursseille

Alle on tiivistetty valintakriteerit niissä tilanteissa, joissa ilmoittautuneita on enemmän kuin kurssipaikkoja. Kielikeskus kannustaa opiskelijoita ilmoittautumaan kursseille harkitusti ja opiskelemaan valitsemiaan kieliä mahdollisimman pitkälle. Siksi valinnoissa huomioidaan erityisesti opiskelun alkupuolella eli kandidivaiheessa olevat ja samaa kieltä jatkavat sekä ne opiskelijat, jotka valitsevat espanjan, ranskan, saksan tai venäjän kursseja tutkintoonsa kuuluvan vieraan kielen suorituksiksi. Kursseilla on mahdollisesti paikkoja myös muille opiskelijoille, ja kaikkein todennäköisimmin opiskelupaikan voi saada muilla kuin alkeiskursseilla. Saman kielen tutkinto-ohjelman opiskelijoita ei valita kielikeskuksen kursseille.

I-kurssi (alkeet, taso A1):

- ensisijaisesti TaY:n kandidaatin tutkinnon opiskelijoille
- valintakriteerinä opintopistemäärä + alla mainitut rajoitukset
- ensisijaisesti vain 1 kielikeskuksen alkeiskurssi yhtä opiskelijaa kohden (suoritusmerkintä toisen kielen alkeiskurssista opintorekisterissä tai ilmoittautuminen useammalle alkeiskurssille samaan aikaan)
- ei koske kiinan tai latinan kielen alkeet suorittaneita tai näiden alkeiskurssille ilmoittautuvia
- enintään puolet ryhmästä (15/30): etusija kauppatieteiden kandidaatin ja maisterin tutkinnon opiskelijoille, joilta puuttuu toisen pakollisen vieraan kielen suoritus (II-kurssista eteenpäin)
- jos paikkoja jää: 1) muut TaY:n perustutkinto-opiskelijat, joilla ei ole alkeiskursseja suoritettuna 2) ristiinopiskelijat: TTY ja TAMK 3) Normaalikoulun lukion opiskelijat 4) TaY:n jatko-opiskelijat 5) kansainväliset vaihto-opiskelijat

Kurssit II-IV (taso A1-A2; kauppatieteiden tutkintokurssit):

- ensisijaisesti TaY:n kandidaatin tutkinnon opiskelijoille
- valintakriteerinä opintopistemäärä + alla mainitut rajoitukset
- enintään puolet ryhmästä (15/30): etusija kauppatieteiden kandidaatin ja maisterin tutkinnon opiskelijoille, joilta puuttuu toisen pakollisen vieraan kielen suoritus
- etusija opiskelijoille, joilla on samasta kielestä aikaisempia suorituksia opintorekisterissä
- jos paikkoja jää: 1) muut TaY:n perustutkinto-opiskelijat opintopisteiden perusteella 2) ristiinopiskelijat: TTY ja TAMK 3) Normaalikoulun lukion opiskelijat 4) TaY:n jatko-opiskelijat 5) kansainväliset vaihto-opiskelijat

B1- ja B2-tason kurssit (kaikkien alojen 4 ja 2 op:n tutkintokurssit):

- ensisijaisesti TaY:n kandidaatin ja maisterin tutkinnon opiskelijoille
- valintakriteerinä opintopistemäärä + alla mainitut rajoitukset
- etusija opiskelijoille, joilta puuttuu kandidaatin tutkinnon vieraan kielen suoritus tai kauppatieteiden kandidaatin tai maisterin tutkinnon toisen pakollisen vieraan kielen suoritus
- etusija opiskelijoille, joilla on samasta kielestä aikaisempia suorituksia opintorekisterissä
- jos paikkoja jää: kuten kurssit II-IV

Valmentavat kurssit:

- ensisijaisesti TaY:n kandidaatin tutkinnon opiskelijoille
- valintakriteerinä opintopistemäärä
- jos paikkoja jää: kuten kurssit II-IV

Tampereen yliopiston tutkinto-opiskelijoilla on pääsääntöisesti etusija kaikille kielikeskuksen järjestämille kursseille. Vaihto-opiskelijoita, Tampere3-ristiinopiskelijoita, lukiolaisia sekä Tampereen yliopiston henkilökuntaan kuuluvia voidaan valita ryhmiin, jos niissä on tilaa ja jos valittavan henkilön kielitaidon taso on riittävä ko. kurssille.

Muulla suoritettujen viestintä- ja kieliopinintojen hyväksilukeminen

Tampereen yliopiston tutkinto-opiskelija voi lukea hyväksi tutkintoonsa muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa suorittamiaan kieliopinintoja. Muulla suoritetuilla kieliopinnoilla voi joko korvata kieliopinintoja tai sisällyttää ne tutkintoon sellaisinaan. Kielikeskus voi antaa korvaavuuksia vain sen

oman opetussuunnitelman mukaisista suomen, ruotsin ja vieraiden kielten opintojaksoista. Tieteenalayksiköt päättävät muunlaisten kieliopintojen sisällyttämisestä tutkinnon vapaasti valittaviin opintoihin.

Kielikeskus myöntää korvaavuuksia pääsääntöisesti vain toisissa suomalaisissa yliopistoissa tai ammattikorkeakouluissa tai ulkomaisissa yliopistoissa suoritettujen kieliopintojen perusteella. Yleiskielen taitoa mittaavilla ulkomaisilla tai kotimaisilla kielitutkinnoilla tai ylioppilastutkinnon kielikokeilla ei voi korvata kieliopintoja. Korvaavuuskäytännöt noudattavat pääpiirteissään AHOT korkeakouluissa -hankkeen suositusta [hyväksiluvuista](#).

Korvaamisella tarkoitetaan viestintä- ja kieliopintojen korvaamista muilla, sisällöltään vastaavilla saman alan opinnoilla. Korvaavuudet käsitellään kielikeskuksessa tai opiskelijan omassa tieteenalayksikössä.

Sisällyttäminen tarkoittaa muualla suoritettujen opintojen liittämistä osaksi tutkintoa. Opintojen sisällyttäminen tutkintoon hoidetaan aina opiskelijan omassa tieteenalayksikössä.

Arvosanat

Korvatuista suorituksista annetaan arvosana vain ruotsin kielen kirjallisen ja suullisen viestinnän kurssista, jonka suoritukset tallennetaan rekisteriin arvosanoilla tyydyttävät tiedot (TY) tai hyvät tiedot (HV) alkuperäisten suoritusten arvosanojen mukaisesti. Opintosuoritusrekisterissä TY = 1, 2, 3 tai TT ja HV = 4, 5 tai HT. Muissa kielissä sekä suomen tieteellisessä kirjoittamisessa ja puheviestinnässä korvattu suoritus merkitään rekisteriin arvosanalla hyväksytty.

Ulkomailla suoritettut viestintä- ja kieliopinnot

Ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto korvaa yleensä tutkintoon kuuluvat vieraan kielen opintojaksot edellyttäen, että tutkinnon suorituskielet on maan virallinen kieli. Käytännöt voivat kuitenkin vaihdella yksiköittäin.

Kansainvälisessä vaihdossa suoritettut tiedeyliopiston viestintä- ja kieliopinnot hyväksytään korvaavina suorituksina osittain tai kokonaan, jos ne vastaavat laajuudeltaan ja sisällöltään opiskelijan tavoitetutkinnon viestintä- ja kieliopintoja. Opiskelija voi hyväksyttää viestintä- ja kieliopintosuunnitelmansa kielikeskuksessa ennen vaihtoon lähtöä; sitovia ennakkopäätöksiä ei kuitenkaan tehdä.

Ulkomailla suoritettut oman alan opinnot eivät oikeuta korvaavuuteen viestintä- ja kieliopinnoista, paitsi jos opiskelija pystyy osoittamaan, että em. opintoihin on kuulunut tekstin tuottamista, esitelmien pitämistä, neuvotteluihin tai kokouksiin osallistumista tai muita vastaavia tehtäviä, jotka opettaja on arvioinut. Korvaavuuksia ei myöskään voi saada sellaisista ulkomailla suoritetuista viestintä- ja kieliopinnoista, joiden taso on alempi tai vastaava kuin opiskelijan aiemmin suorittamien viestintä- ja kieliopintojen taso. Alemman tai saman tason viestintä- ja kieliopinnot opiskelijan yksikkö voi kuitenkin hyväksyä vapaasti valittaviin opintoihin.

Hyväksilukemisen hakeminen

Viestintä- ja kieliopintojen korvaavuuksia haetaan erillisellä [lomakkeella](#), johon liitetään kopiot opintosuoritusotteista ja muista dokumenteista sekä opintojaksokuvaukset niistä kursseista, joiden perusteella korvaavuuksia haetaan. Lomake toimitetaan kieliopintokoordinaattorille paperiversiona tai sähköpostitse.

Opiskelijan tulee itse merkitä lomakkeeseen kaikki ne kurssit, joista hän hakee korvaavuuksia, ja ottaa valmiiksi kopiot liitteistä, jos kyseessä on paperinen hakemus.

Korvaavuuspäätökset tehdään täysin dokumenttien perusteella, ja mahdolliset lisätiedot yms. voi kirjoittaa hakemuksen liitteeksi. Hakemusten käsittely vaatii usein taustatyötä ja esim. opettajan konsultointia, ja siksi päätöksiä ei voi tehdä opiskelijan odottaessa. Korvaavuuksien myöntämisestä päättää kielikeskuksen johtaja.

Hakemukset käsitellään ja hyväksytyt suoritukset tallennetaan lukukausien aikana kolmen viikon kuluessa hakemuksen jättämisestä. Hyväksytyt suoritukset tallennetaan opintosuoritusrekisteriin, ja kielteisestä päätöksestä ilmoitetaan opiskelijalle sähköpostiviestillä. Päätökseen tyytymätön opiskelija voi hakea siihen oikaisua kielikeskuksen johtajalta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Mikäli opiskelija on tyytymätön myös oikaisupyynnön johdosta tehtyyn päätökseen, hän voi pyytää siihen oikaisua yliopiston muutoksenhakulautakunnalta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Opintojakson suorittaminen AHOT-menettelyllä (kokeella)

Tampereen yliopiston tutkinto-opiskelija, joka on hankkinut tutkintoon vaadittavan viestintä- ja kielitaidon muuten kuin viestintä- ja kieliopintojen kursseilla toisessa korkea-asteen koulutuksessa, voi suorittaa tiettyjä tutkintoon vaadittavia viestintä- ja kieliopintoja näyttökokeella. Näyttökoeikäytännöt perustuvat AHOT korkeakouluissa -hankkeen [suositukseen](#).

Näyttökokeita järjestetään englannin ja ruotsin kielissä sekä puheviestinnässä. Kokeiden ajat ja paikat löytyvät [opetusohjelmasta](#).

Opintosuoritusten vanheneminen

Viestintä- ja kieliopinnot eivät vanhene. Siirtymäsäännöissä määritellään aikaisempien opetussuunnitelmien viestintä- ja kieliopintojen vastaavuudet ja mahdolliset täydennykset nyt voimassa olevan opetussuunnitelman kanssa.

Laadunvarmistus ja opetuksen kehittäminen

Kielikeskuksen opettajat keräävät palautetta kaikkien kurssiensa opiskelijoilta. Saman kielen opettajat käsittelevät saamaansa palautetta yhteisesti ja muokkaavat tarvittaessa kurssejaan palautteen perusteella. Palautetta käsitellään myös kaikkien kielikeskuksen opettajien yhteisissä paikallisissa ja valtakunnallisissa kehittämissäpäivissä sekä opettajien kehityskeskusteluissa.

Opiskelijapalautetta kerätään säännöllisesti myös erillisillä viestintä- ja kieliopintoja koskevilla kyselyillä tai muiden vakiintuneiden kyselyjen kautta. Lisäksi seurataan kurssi-ilmoittautumisia sekä kursseja suorittaneiden määriä ja suoritusten ajankohtia opiskelijan opiskeluvuosina. Tarvitessa kurssitarjontaan tehdään muutoksia saadun informaation perusteella.

Kielikeskus tekee opetussuunnitelmayhteistyötä tiedekuntien kanssa, ja sillä on myös oma opetussuunnitelmatyöryhmä.